GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 68

We Srzodę Dnia 23. Sierpnia 1797.

Cesarsko Krolewski Appellacyyny Trybunał w Galicyi zachodniey wszystkim tak podległym sądom, iak szczegulnym stronom do których należeć to może i ich zastępcom dla wiadomości i ścisłego zachowania podaie.

Jego Cesarsko Krolewski i Apostolski Maiestat za śrzodkuiącym naywyższym dekretem nadwornym pod dniem 26 lipca roku bieżącego wypadłym, niniewszemu C. K. appellacyynemu trybunałowi otworzyć raczył, że podług aktu konwencyi między Jego Cesarsko Krolewskim, tudzież Cesarsko Ruskim i Krolewsko Pruskim dworami zawartego, osobną kommissya względem zadłużenia stanu, upadłych domow Teppera, Schultza, Chabrego, Prota Potockiego, Liskiewicza i Heislera w Warszawie ustanowioną została, którey zgodnie z sprawiedliwością zbieg wierzycielow tych sześciu mass, iednak przy należytym massy każdey oddziale, iako też przy rozrożnieniu stanu maiątku od stanu długow z wyięciem tychże interessow z pod wszelkich innych juryzdykcyy uskutecznić należy.

Do takowego rozporządzenia stosown , iuż odtąd przeciwko żadnemu z wspomnionych sześciu handluiących domow od żadnego sądu pozew ważnie przyięty, ani też proszona exekucya dozwolona bydź może, ale wszystkie iuż wiszące sprawy i exekucye bez zwłocznie zatrzymane i wszelakie tey własności interessa do przerzeczonego ogulnego z uwleczeniem innym sądom władzy postanowionego sądu odesłane i wszystkie dotąd tam znayduiące się papiery oddane bydź powinny.

A gdy między obowiązkami przerzeczonego ogulnego sądu i ten liczyć należy, ażeby kredyta czyli pretensye onych mass i takowych na fundusz do którego należą wybranie, uskutecznione były; przeto Jego Cesarsko Krolewski i Apostolski Maiestat wszystkim ogulnie i każdey w szczegulności instancyi tego Krolestwa rozkazuie, a żeby rozporządzenia i dyspozycye z strony owego ogulnego w Warszawie umieszczonego sądu wychodzić maiące, wszelką pomocą i wykonaniem, iak nayusilniey do skutku przywodzic starały się. Dan w Krakowie d. 3 Sierpnia R. P. 1797.

Z rady C. K. Appellacyinego Trybunału Galicyi Zachodniey.

Gottfrid Hirsch, sekretarz.

Z Paryża d. 4. Sierpnia.

Złączenie Bononii, Ferary i Romanii z Cysalpińską rzecząpospólitą d. 9 termidor, w dniu, w którym Robespierre w Paryżu zwalony był, w Medyolanie uchwalone zostało. Oto iest w tey mierze wypis z protokułu seſsyi d. 9 termidora Cysalpińskiego dyrektoryatu:

" Dyrektoryat wykonawczy rzeczypospolitey Cysalpiński, równie iak ludy Bononii, Ferrary i Romanii przekonany iest, że wspolny pożytek i dobro wolności złączenia się w iedną i nierozdzielną familią wymagaią; ofiarowane więc złączenie się przyymuie, i od tego momentu mieszkańcy Bononi, Ferrary i Romanii część rzeczypospolitey Cysalpiński składać będą.

Podpisano *Serbelloni.*

Samariva jen: sekr:

Nasze dzienniki mieszczą w sobie następuiący list z Medyolanu dnia 20 lipca: " Całkowity pokoy z Ceſsarzem wnet zapewne będzie podpisany, a przynaymniey w obydwoch armiach wszystkie dyspozycye woyskowe iuż zaprzestane zostały. Jenerał Buonaparte odebrał kuryerem depesze od jenerała Clarka, które mu wielkie ukontentowanie sprawiły, i kazał iuż kosztowne podarunki dla negocyatorow Ceſarskich robić, do czego dyamenty od Papieża użyte będą. Medale będą także bite na święto pokoiu, tryumfalne wozy przygotowane &c.

Minister zagranicznych związkow Taleyrand Perigord prosił dyrektoryatu o pozwolenie urządzenia inaczey swey kancellaryi.

Synowie Xcia Orleans, którzy się od nieiakiego czasu w Nowemyorku bawili, obieżdzaią teraz niektóre prowincye połnocney Ameryki.

Minister Marynarki Pleville Pellay i inni nowi ministrowie wiele osob z swych kancellaryy pooddalali, a inne na to mieysce poprzyymowali.

W tych dniach wykradzione jenerałowi Pichegru, gdy siedział na publicznym mieyscu przy ambaſsadorze Tureckim zegarek.

W kantonie Ballon kazała municypalność, iak tuteysze pisma przywodzą, przy uderzeniu bębna ogłosić, aby wszyscy mieszkańcy na pismie podali, iakie religie wyznaią.

Woyska, które się w Paryżu i około Paryża znayduią, wynosiły z temi co musiały nazad pomaszerować 40,000 ludzi. Nowe woyska, iak tuteysze pisma mówią, w iednym dniu mogły w Paryżu bydź i wszystkie dowozy żywności odciąć &c.

Na Angielskim pakebocie do Cuxhawen przeznaczonym, który nasz korsarz le Petit diable zabrał i do Delfzyl przyprowadził, znaydował się także Angielski kuryer, który urzędowne depesze wiozł. Między innemi okrętami, które nasi korsarze świeżo zabrali, znayduią się Portugalskie z Oporto do Lizbony powracaiące okręty: Xżę Bragancyi od 600, inny od 400, a S. Tereſsa od 250 beczek; ostatni iest na 400,000 liwr: wartości szacowany. Korsarz Intrepide z Dunkierki zabrał Angielski bryg z ładunkiem 42 armat wielkich.

Nowy minister woyny obywatel Scherer wysłał kilku officyerow na różne drogi, aby woyska, które około Paryża marsz przepisany miały, inną drogę wzięły.

W Tours między jakobinami i innemi

mieszkańcami przyszło do krwawych kłotni, w których dwoch jakobinow zabitych zostało.

D. 2 wysłał dyrektoryat do rady 500 znowu poselstwo o złym stanie skarbu. Wydatki pierwszych 10 dni termidora, mòwi w nim, wynoszą 20 mill. a przychody nie wynoszą tylko 6 mill. nie dostaie więc 14 mill. nie rachuiąc ieszcze tego, co daley potrzeba Cały przychod miesiąca termidor nie wynosi w gotowiźnie iak 23 milliony. Dyrektoryat prosi więc o zaradzenie temu niedostatkowi skarbu. Do tego poselstwa była przydana nota ministra skarbowego Ramel, w którey on szczegulniey radzi przywrocenia nazad zaufania w przedarzy dobr narodowych.

D. 9 termidor zgromadził się ieszcze cyrkuł konstytucyyny dla obchodu zwalenia fakcyi Robespierra, z którą go royalism zawsze mięszał. Między zdrowiami spełniano tam: Dziewiąty termidora, dzień, w ktorym zwalono tyranią dziesiąciu. Niech żyie rzeczpospolita i konstytucya roku 3go! Nienawiść i pogarda royalistow, którzy się maską konstytucyi pokrywaią! Niech żyie Buonaparte! Niech żyią sprzymierzeńcy Francyi! Niech żyie dyrektoryat! Oby iego usiłowania do utrzymania rzeczypospolitey skutkiem uwienczone były!

W mowie, którą jenerał Angereau w święto d. 14 lipca do żołnierzy swey dywizyi miał, rzekł między innym: "Oby choć iskierka tego świętego ognia, który w was tkwi, owych młodych sybarytow ożywiła, którzy ni cnoty, ni miłości oyczny nie maią, i w których miękość i samoistwo głos honoru głuszą Kolledzy! ieżeli nierozsądne fakcye prawa nasze zgwałcić się osmielą; ieżeli konstytucyą, którąście sobie obrali naruszą; ieżeli wasze zwycięzkie ręce do przyięcia kaydan ieszczeby zagrożone zostały; ieżeliby nakoniec do tego stopnia zuchwałość posunięto, rusztowania lub tron chcieć nazad przywrocić, na ow czas nic nam się nie pozostanie, iak wiecie, tylko na przemian: wolność albo mierć obrać! „

Widać ztąd, mòwią tuteysze pisma, iaki duch ożywia naszą armią Włoską; ale okoliczności odmieniły się potym w Paryżu.

Jak wiadomo kapitan Sourcouf, który okrętem Emilia od 2 armat i 25 ludzi kommenderował, 5 wielkich okrętow Angielskich i iednę Angielską fregatę od 36 armat i 120 ludzi w wodach wschodnich Indyy zabrał. Wartość iednak tych okrętow dla tego że niemiał korsarskiego patentu nie była mu na wyspie Francuzkiey przyznana. Rada 500 zadecydowała tu wczoray, iż cała wartość tych okrętow do tego walecznego kapitana należy.

Z Medyolanu d. 25. Lipca.

Jenerał Buonaparte w tych dniach podpisał przyłączenie Romanii do rzeczypospolitey Cysalpińskiey. Wiele iest podobieństwa, że dwie inne legacye składać będą naszą rzeczpospolitą; można nawet mieć to złączenie iuż za dokonane, gdyż zapewniaią. iż obywatel Contarini z Ferrary został wezwany na piąte mieysce wakuiące w naszem dyrektoryaci.

Dnia 18 dyrektoryat nasz umiadomił Króla Sardyńskiego o uznaniu i niepodl głości rzeczypospolitey Cysalpiński. Pierwszy to iest akt dyplomatyczny nowego nas ego rządu; oto iest list w tey okoliczności pisany od ministra interessow

(2)

zagranicznych do ministra króla Sardyń skiego, i odpowiedź tegoż.

W Imieniu Rzeplitey Cysalalpiński iedney i nierozdzielney z Medyolanu d. 30 messidor (d. 18 lipca) 5 roku Wolności.

"Nietayny iest zapewne WPanu akt uroczysty, którym nowa Cysalpińska rzeczpospolita w mieście tuteyszym d. 21 messidor (d. 9 lipca) imieniem wspaniałego i niezwyciężonego Francuzkiego narodu uznaną i ogłoszoną została. Dyrektoryat wykonawczy dotąd w składzie z obywateli Jana Galeas Serbelloni z Medyolanu, Paradisi z Reggio, Moscati z Kastiglione, i Alessandrini z Bergamo, który dnia tegoż czynności swoie rozpoczął, wzywaiąc mnie na ministra interessow zagranicznych zlecił mi, uwiadomić WPana o rozpoczęciu moiego urzędowania w celu, abyś doniosł o tym Królowi Panu swemu; z naywiększym przeto śpieszę się ukontentowaniem dopełnić tey powinności, spodziewaiąc się, iż WP. mile przyiąwszy pierwszy ten zakład przyiaźni, który rząd moy chce okazać Panu Jego, zechcesz go o tym iak nayprędzey uwiadomić, a krok ten uznasz za dowod chęci zaszczepienia przyiaźni związkow i dobrego porozumienia się, iakie trwać zawsze powinny między Królem Jmcią Sardyńskim i Dyrektoryatem rzeczypospolitey Cysalpiński. Proszę WPana przyiąć te uczucia szacunku i przywiązania, które znam dla Osoby Jego.

Podpisano *Testi*, *minister Interessow zagranicznych.*

Odpowiedź kawalera Damiano de Priocca, pierwszego stanu sekretarza w departamencie interessow zagranicznych. W Turynie d. 24. Lipca 1797.

" Lubo wiedziałem o akcie uroczystym, którym rzeczpospolita Cysalpińska, imieniem Francuzkiego nam sprzymierzonego narodu, na dniu 9 t. m. uznana i ogłoszoną została; list iednak WPana pod dniem 30 messidor (18 lipca) o tym mnie uwiadomiaiący imieniem Dyrektoryatu podwaia moie ukontentowanie; gdy widzę los części iedney Włoch gruntownie ustalony i spostrzegam oraz szczęście ztąd wyniknąć powinne dla dwoch narodow, które natura do dobrego sąsiedztwa i wzaiemney miłości przeznaczyła. Oddałem go Królowi Pnu. memu i miałem tę roskosz bydź świadkiem ukontentowania z iakim go przyiął. Powziął on nadzieie, iż zobaczy ożywiaiące się związki dwoch narodow z ugruntowaniem tey przyiaźni i zgody iakich wspolne szczęście i bezpieczeństwo wymagaią. Te są uczucia, z któremi J. K. Mość przyiął to uwiadomienie pragnąc abyś ie doniosł Dyrektoryatowi w zamian tych, które on mu okazuie; wynurzaiąc zaś ie, zostawiam woli Jego iak nayobszernieysze nadać im znaczenie. Bądź WPan zapewnionym rownie o usiłowaniu moim, z którym ubiegam się w widokach obydwa rządy tak interessuiących, iak o ukontentowaniu z rozpoczętey z nim w tey mierze korrespondencyi. Przyymiy oraz zapewnienie poważania i szacunku z którym zostaię &c.

Podpisano *Damiano.*

Po nadaniu nam konstytucyi politycznej kraiu swego, Buonaparte zatrudnia się teraz reformą naszego cywilnego prawodawctwa stosownie do zasad od Francyi przyiętych, w tym sposobie, ażeby rzeczpospolita Cysalpińska iak naydokładnieysze podobieństwo miała do wzoru

swego i swoiey matki rzeczypospolitey Francuzki.

Odezwa części armii Włoskiey dywizyi jenerała Masseny, która była przesłana dyrektoryatowi wykonawczemu iest następuiąca:

" Kiedy nadeszły pokoy położył koniec pracom naszem, zwrocić oczy musieliśmy ku naszey oyczyznie; lecz iakież przerażaiące widoki ona nam wystawia! Oto konstytucyą zgwałconą, rząd zneważony, emigrantow nazad zwroconych, xięży wypowiadaiących posiuszeństwo ustawom, wspieranych i szanowanych, cnotliwych i gorliwych republikanow wyganianych i zabiianych, sztylet nakoniec stronnikom króla w szanowney krwi obrońców oyczyzny zmaczany. I iakże! myśląz te straszydła że ośmio letnie walki, prace i trudy wyniszczyły naszą odwagę? mniemaiąż że iey iuż dosyć nie mamy na bronienie poprzysiężoney konstytucyi! Niechay zadrżą zbrodniarze! dotrzymamy my tey strasżney przysięgi. Oręże, które zniszczyły woyska krolow, są ieszcze w rękach zwycięzcow Renu, Sambry, Mozy i Włoch; droga do Paryża więceyże będzie miała zawad, iak droga prowadząca do Wiednia? Nie, zostanie ona nam otwartą od republikanow wiernych wolności; z niemi złączeni bronić iey będziemy, i zwyciężemy wspolnych naszych nieprzyiacioł. „

Z Londynu d. 4. Sierpnia.

Przybyły nazad od poselstwa Malmesbury sekretarz P. Wesley, nie poiedzie iuz nazad do Lill, ale z swem bratem lordem Mornington iako sekretarz do wschodnich Indyy iedzie. Depesze tego ważnego poselstwa, które zazwyczay przez rożne ręce gabinetu przechodziły, nie dostaią się teraz tylko do rąk ministra gabinetowego i obydwoch gabinetowych podsekretarzow, ponieważ pokazało się, że niektore wiadomosci prędzey wiedziano w publiczności, iak oznaymione były. Anglia zdaie się bydź daleko skłonnieysza do ustąpienia Gibraltaru Hiszpanom, iak powrocenia Hollendrom wyspy Ceylon i przylądku dobrey nadziei; ale dyrektoryat Francuzki bardzo oto nalega, i miał się dać słyszeć, ieżeli Anglia nie zezwoli na to, to negocyacye maią bydź uważane iak zerwane. Inni znowu mniemaią przeciwnie, że Anglia nawet na ustąpienie Gibraltaru nie zezwoli.

Ostatniey soboty w Jarmut grad straszny wielkości kurzego iaia upadł. Na około wszystko zboże do ziemi przytłukł, i obawiaią się że na morzu musiał wielkie szkody poczynić.

Gdy od nieiakiego czasu Anglicy werbowali z Amerykańskich okrętow maytkow, nie zważaiąc nawet w niektorych razach i na protekcyyne billety, zakazał teraz surowo admirał Parker, który w Jamayce Angielską flotą kommenderuie takowych werbunkow.

Izba reprezentantow w Ameryce ustanowiła podwyższenie cła do 13 procentow na w prowadzoną sol do z iednoczonych Amerykańskich prowincyy.

Francuzi zabieraią teraz w zachodnich Indyach wszystkie okręty Amerykańskie, które im się tylko nawiną.

Czterey na śmierć skazani buntownicy na okręcie Beaulieu, zostali przedwczorem na tym okręcie exekwowani i ciała ich w Deal pogrzebane.

W Gibraltarze podług ostatnich d. 10

t. m z tamtąd wiadomości wysypano ieszcze wiele bąteryy.

W Maroko trwa ieszcze wciąż domowa woyna. Muley Soliman z swem bratem Muley Taib poszli w 90,000 ludzi ku Maroko dla strącenia ich brata Ben Dris z tronu Marokańskiego.

Do naszych portow wyszedł rozkaz do budowania ieszcze 3 nowych liniowych okrętow od 98 armat.

W Norwich korresponduiące towarzystwo odprawiło bardzo spokoynie swoie zgromadzenie.

Pogłoska iakoby Xzę Bedford sekretnie kazał woyska werbować, i rozkaz do zakupienia 10,000 fuzyy wydał, iest nie prawdziwa.

Wczoray lord Amherst kawaler orderu Bath, feldmarszałek i rządcza Jersey &c. w 83 roku wieku swego z tym światem się pożegnał.

Z Hagi d. 8. Sierpnia.

Dzisiay wszystkie pierwiastkowe zgromadzenia są zatrudnione przyięciem lub odrzuceniem konstytucyi; to dzieło odprawia się w 125 dystryktech, na które cały kray iest podzielony. Podchlebiamy sobie, iż po wyszłey d. 4 t. m. odezwie od zgromadzenia, w ktorey przeciwko wszystkim fakcyom i intrygom daie przestrogi, dobry porządek nie będzie naruszony, chociaż od kilku dni niezbywą na pismach zachęcaiących lud do odrzucenia konstytucyi. Na ukończenie tego zdarzenia wszystkich oczy są obrocone; z tym wszystkim nasza niespokoyność nie może ieszcze bydź w tym tygodniu zaspokoiona, poniewaź wszystkie głosy muszą bydź rachowane i dopiero listy nadesłane. W Amsterdamie i Hadze, może konstytucya będzie odrzucona, ale to zawisło od wszystkich prowincyy. Jak tylko listy będą nadesłane zadecyduie zgromadzenie czy głosy prowincyami, czy głowami będą rachowane, i oświadczy czy konstytucya iest przyięta.

Zapewniaią, iż dla tego zawieszono na kilka dni negocyacye w Lill, poki z Hollandyi o przyięciu lub odrzuceniu konstytucyi wiadomość nie nadeydzie.

Hrabia Cabarrus pełnomocny minister króla Hiszpańskiego przybył tu wczoray.

Podług ścisłego rachunku wynosi teraz narodowy Angielski dług rachuiąc do niego i ostatnią pożyczkę 409 millionow 6.5,570 f. szt. 18 szel 4 pence. (16,386 mill. 223,160 zł. pol 20 gr.); roczna prowizya wynosi od tego 16 mill. 277,597 f. szt. 5 szel. 7 pencow (650 mill. 903,891 zł. pol. 12 gr:) Od roku 1796 do roku 1797 pomnożył się dług 62 mill. 357,302 f. szt. 10 szel. 10 pencow.

Z Amsterdamu d. 8. Sierpnia.

Rozumiemy, że pokoy między Cesarzem i Francuzką rzecząpospolitą tak dobrze już iak podpisany; ale o pokoiu z Anglią w Lill nie mamy dotąd dobrey nadziei.

Przybyłem z wschodnich Indyy okrętem z Canton odebraliśmy wiadomość, że do Batawii przeszłego ieszcze roku w listopadzie przypłynęła Francuzka eskadra pod kontra admirałem Sercey, z wyspy Francuzkiey i że tam od attaku iesteśmy bezpieczni W magazynach znayduie się tam więcey iak za 50 m. zł. hol. do kompanii wschodnich Indyy i do partykularnych kupcow należących towarow. Cesarz tey wyspy, który Anglikow za sąsiadow mieć nie chce,

ofiarował kompanii w przydadku napaści od Anglik w 30,000 swego woyska.

Dla nie ustawaiących od zachodu wiatrow nasza flotta nie mogła ieszcze wyyść na morze.

Z Gratz d. 14 Sierpnia.

Wiadomości z Udine d. 6 t. m. dosyć są pocieszaiące. Już to iest pewna, że margrabia de Gallo d. 8, a jenerał Buonaparte d. 10 tam przybędą; dway kommissarze Cesarcy są tam także co godzina oczekiwani, ktorzy stałą ziemię Wenecką imieniem Cesarza obeymą. Mówią z zapewnieniem, że iuż wszystko ukończone; Austrya obeymie cały kray, aż do rzeki Oglio, tak iż Brescia i Mantua do Cesarza będą należały.

Z Tryestu donoszą pod d. 10 t. m. że nadzwyczayne upały, ktòre tam wciąż panuią, są ludziom i bydłu nader szkodliwe; w ogrodach wszystko powysychało, iarzyny iuż tam bardzo rzadkie, i ieżeli prędko ożywiaiący deszcz nie upadnie na wszystkim ucierpią niedostatek. — Kroaci maszeruią do Istryi; ztąd biorą dla siebie żywność, i stoiący tu batalion Wartenslebena odebrał iuz rozkaz na iutro do marszu.

D. 6 w nocy około 11 godziny powstała tu wielka burza od morza; Hiszpański admiralski okręt został z kotwicy zerwany i cokolwiek szkody poniosł. W tym samem czasie nadpłynał tu Wenecki okręt, który z St. Carlo wyszedł, i zrobiła mu się spodem dziura, tak iż wszystkie towary zamokły; teraz zatrudniaią się wyratowaniem towarow i naprawieniem okrętu. Temu samemu podpadł inny okręt nieszczęściu; zerwawszy go z kotficy uderzył na Hiszpański i przedziurawił się. Po godzinie 12 wszystko ucichło i znowu upał nastąpił.

Cukier i kawa ieszcze nigdy tak drogie niebyły; nie masz żadnego dowozu, a tu mały zapas mamy, ponieważ żegluga przy Gibraltarze i Kadyx zupełnie iest zatamowana, i ieżeli pokoy między Anglią, Hiszpanią i Francyą prędko nie nastąpi, będziemy się musieli bez tych i innych artykułow w cale obeyść. Z Marsylii mamy także wiadomości że i tam nie dostaie tych artykułow i są drogie.

Z Szegedin d. 30 Lipca

Przeszłey niedzieli d. 23 t. m. zdarzył się tu nadzwyczayny i szczegulnieyszy przypadek, ktory każdego zastanowi. — Wspomnionego dopiero dnia w południe między 11 i 12 godziną powstał wielki grzmot z błyskawicą; nagle z wielkim trzaskiem uderzył piorun w dom rzeźnika imieniem Wagner w komin, spuścił się do kuchni do rożna, na którym własnie student dobrą pieczenią obracał: skaliczył mu zwierzchu rękę, strawił wszystko złoto na szwach iego spodni i cismow, iedwab zostawił, tylko mu wszystkie szwy po rozpruwał. W tym osobliwszym natury zdarzeniu, iest to szczegulniey do zastanowienia, że ani studenta oprocz uszkodzenia ręki, ani z będących w kuchni ludzi nikogo naymnieysze nieszczęście nie spotkało.

Z Neustadt nizszey Austryi d. 2. Sierpnia

Sekretarz jenerała Francuzkiego Clarke przybyły w niedzielę z stabsoffcyerem od naszey armii do Wiednia, ma stancyą i stoł u margrabiego de Gallo. Nosi suknią niebieską i duże trzech kolorowe pioro. Zapewniaią, iż przywiozł wiadomość, że dyrektoryat zezwala nakoniec na oddanie Mantui i całego Xięstwa, iako też na

ustąpienie części Weneckiego Fryolu aż pod rzekę Tagliamento.

Trzeci batalion Nadastego, który stał garnizonem w Wiedniu pomaszerował przedwczorem do armii Włoskiey. Inne 4 bataliony Arcy Xcia Antoniego, Jozefa, Colloredo, Klebecka i Giulay wychodzą ieden za drugim do d. 10 t. m. Dywizye rezerwy Arcy Xcia Karola i cztery inne regimenta niższey Austryi zastąpią ich mieysce.

Od granic Włoskich d. 2. Sierpnia.

Pisałem ci w poprzednich moich listach, na mocy odebranych z Włoch wiadomości, że jenerał Canclaux nie iest dobrze widziany od dworu Neapolitańskiego; ale ostatnie wiadomości z tey stolicy zapewniaią, że ten minister bardzo się dobrze sprawuie, i że dwor z niego niezmiernie kontent. Te same wiadomości zaręczaią, że król oboyga Sycyliy nie ma żadney przyczyny żalenia się przeciw Francuzom, że ci owszem nayprzyiaźnieysze i wspaniałe swe chęci ku niemu okazuią, a te i tym podobne przyczyny połamały wszystkie proiekta zlemyślnych.

Dwor oboyga Sycyliy naysłodszemi się nadzieiami cieszy, gdy przeciwnie całe Włochy na naywiększe burze są wystawione.

Buonaparte nie opuści tak prędko Medyolanu, i podobno iuż więcey do Udine nie poiedzie, bo słychać powszechnie że całkowity pokoy iuż iest podpisany, i że pełnomocnicy roziechali się z wielkim ukontentowaniem. Jenerał Meerfeldt i margrabia de Gallo powrocili do Wiednia, Clarke wyiechał do Medyolanu, a Austryacy czynią przygotowania do obięcia ustąpionych im kraiow. Nic ieszcze nie masz urzędownie doniesionego co ustąpiono Austryi; ale powszechnie mówią, że iey oddaią wszystkie kraie Weneckie aż do rzeki Adygi, coby sowitem wynadgrodzeniem dla niey było. Mówią i to iż Cesarz Mantuańskie nazad odbierze. Te wszystkie iednak wiadomości potrzebuią potwerdzenia; ale potrzeba się spodziewać że to w krotce nastąpić musi.

Z Neapolu d. 20. Lipca.

Król Jmć rozpuścił wszystkich ochotnikow daiąc na znak swoiego ukontentowania ochotnikom szlachtcie stopień chorążego w woysku liniowym, a na znak wierności medal złoty, który na piersiach nosić będą, potym zaś potomkom ich dostanie się, dla zachęcenia ich aby naśladuiąc przykład oycow podobnych zaszczytow stali się godnemi; ochotnikom nieszlachcie iednak odwagą innym wyrownywaiącym podobnyż medal, ale srebrny; ochotnikom włościanom którzy traktament brali dyploma przyznaiące im w całym ich życiu wszystkie zaszczyty stanu woyskowego.

Król Jmć odprowadziwszy tu swoią familią, i przytomnym oraz będąc na wszystkich uroczystościach z okoliczności zamęscia królowicza następcy dawanych, powrocił nazad do Caserta.

Z Madrytu d. 22. Lipca.

Angielska flotta od 12 okrętow stała na kotficach przy Rotas o kilka godzin od Kadyx. Hiszpańska flotyla z wielu szalup armatnych i bombowych łodzi złożona, tak do niey blisko przypłynęła, że tamta osądziła za potrzebne cofnąć się daley i podnieść swe kotfice.

DODATEK

DO Nru. 68.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 23. Sierpnia 1797.

Z Szwaycaryi d. 2. Sierpnia.

Jenerał Buonaparte i Cysalpiński dyrektoryat postawili się iako pośrzednicy między Waltelinami i Gryzonami, chcą ich poiednać aby Waltelinowie do rownych praw i wolności z Gryzonami należeli, i czwarty związek Gryzonow stanowili. — Zakłocenia opactwa St. Gallen co raz daley zachodzą. Po ostatnim zdarzeniu, które w mieście zaszło, przywrocona była zupełnie spokoyność, i we dwa dni potym zgromadzeni tam z pośrzedniczych kantonow reprezentanci wydali oddawna oczekiwany wyrok, który dosyć był za żądaniami ludu. Podług niego miały bydź kraiowemi zabezpieczone przywileiami powszechne ludu czyli narodowe zgromadzenia w pewnych czasach nazad przywrócone, a opat i iego kapituła mieli w karbach ustaw zostawać. Kapituła i Xżę Opat nie sprzciwiali się z początku temu pośrzedniczemu wyrokowi; ale pod pozorem boiazni rozruchow uciekła cała kapituła w nocy obrawszy opactwo i kościoły ze wszystkich bogactw, aż do 4 xięży, do Konstantz za Xciem Opatem, a z tamtąd do Weingarten w Szwabii. Xżę Opat, który razem i Xciem Rzeszy iest, chce teraz przeciw swym owieczkom pomocy od Cessarza żądać. Lecz opactwo St. Gallen iest do Szwaycaryi należący kray, i potrzeba się obawiać, aby to opactwo i Toggenburg nie połączyły się z miastem St. Gallen, i nie uformowały iedney i nierozdzielney rzeczypospolity demokratyczney. Takie iest przynaymniey większey części mieszkańcow życzenie.

Z Hamburga d. 2. Sierpnia.

Krol Szwedzki w cale nie spodziewanie do Pirmont przybył; w Sztokolmie rozumiano że on do Petersburga poiedzie. To przybycie daie do wielorakich domniemań powod. Ogułem mowią o koalicyi na pół nocy, ieżeli się Austrya z Francyą zwiąże. Mowią ieszcze i o innych śrzodkach, do których północ będzie musiała przystąpić, iak tylko pewne układy do skutku doydą. — Wiele rzeczy robi się cicho; uwaga cie-

kawego iest na wszystkie strony natężona.

Biega tu wiadomość, że Francuzi takowe propozycye do pokoiu podali: 1) Krol Angielski ma się tytułu krola Francuzkiego zrzec. 2) Anglia ma Gibraltar Hiszpanii odstąpić, a za to wyspę Minorka na śrzodziemnym morzu dostanie. 3) Przylądek dobrey nadziei ma bydź portem wolnym ogłoszony, i iednemu neutralnemu mocarstwu n. p. Danii oddany. 4) Za Hollenderskie zdobycze weźmie Anglia wyspę Corfu. 5) Xżę Jorku ma iako elektor oddzielny w Hanowerze osiąść i nową linią stanowić. 6) Hiszpańska wyspa S. Trovcy będzie Anglii ustąpiona. 7.) Xżę Oranii ma w Rzeszy wynadgrodzenie otrzymać.

Z Madrytu d. 22. Lipca.

Przetwczorem przybiegł tu nadzwyczayny kuryer z Kadyx z potwierdzeniem wiadomości, że Angielska flota, ktòra ten port w blokadzie trzymała, przymuszoną została do cofnienia się z tamtąd nazad, i aby tym prędzey płynąć mogła poodcinała liny kotficowe. Nasza flotta pod admirałem Mazaredo złożona z 28 liniowych okrętow od 112 do 74 armat, 11 fregat i 11 mnieyszych okrętow, dobrze uzbroiona, wyszła pod żagle dla ścigania nieprzyiacielskiey floty z 23 liniowych okrętov, 3 fregat i 10 małych okrętow złożoney. Oczekuiemy więc w krótce ważnych wiadomości. W porcie Kadyx uzbraiaią ieszcze 4 liniowe okręty do tey floty, a reszta okrętow iest do Vera Crux przeznaczona.

Z Wetzlar d. 4. Sierpnia.

Wczoray przybył tu jenerał Hoche z znacznym orszakiem; jenerałowie Lefevre, Cherin, i Balby znayduią się tu także. Dnia 31 lipca wyszły ztąd garnizon powrocił tu wczoray z Hamadar. Dywizya jenerała Grenier, ktòra poruszenia czyniła, iak gdyby chciała za Ren nazad przeyść, wraca się do swoich dawnych kwater. Jenerał Klein pomaszerował z swemi draganami z Dilenburga do Achen; ale mniemaią, że on się nazad wroci, tak iak wszystkie woyska ogułem, ktòre od armii Sambry i Mozy za Ren przeszły.

Z Frankfurtu d. 5. Sierpnia.

Tu i w sąsiedztwie zakładaią znowu Cesarscy magazyny. Francuzi zmacniaią wszędzie swoie forpoczty nad Nidą, i przeieżdzaiących z Moguncyi już nie chcą przepuszczać. Domyślaią się, że jenerał Hoche znowu swą głowną kwaterę w Friedbergu założy. Żona iego przybyła z nim do Wetzlar.

Xcia Weymar tayny konsyliarz Göth przeieżdza tędy do Szwaycar. — Hrabia Taube krola Szwedzkiego jenerał leitnant poiechał iak słychać z Swetzingen do Carlsrue.

Krolewicz następca Pruski znayduie się teraz w Kassel; iutro Xiążę Kasselski daie dla niego w Weissenstein wielką uczię. Jadac do Berlina stanie d. 10 w Brunświku, a d. 12 daley poiedzie. Landgraf Hessenkasselski d. 4 powrocił nazad z Pirmont do Weissenstein.

Z Bruxelli d. 8. Sierpnia.

Turecki poseł w Paryżu wiele tam ukontentowania ciekawem czyni. Niedawno znaydował się na publiczney przechadzce, palił sobie tytuń z długiey lulki, i rozmawiał za pomocą swego tłomacza z wielą osobami. Przy zachodzie słońca rozpostarł mu ieden z iego służących bo-

gaty dywan na ziemi; uklęknął na nim, i obrociwszy się twarzą ku wschodowi modlił się ze 20 minut. Potym ucałował 4 razy ziemię i powrocił do kompanii. Kobietom z wielką przystoynością i grzecznością ofiarował lody; mężczyznom kazał lulki rozdać, w ktòre swoią ręką małe tabliczki pokładł, co naypięknieyszy zapach wydawały, i iak on zapewniał w samem tylko seraiu są robione. Za naywiększy dowod swego szacunku ofiarował iedney kobiecie swoią lulkę, ktora mu bardzo grzecznie podziękowała, że iey tytuń nie służy.

Z Genui d. 29. Lipca.

Wczoray w wieczor wyszła korweta i dwie szalupy dla wspierania handlu naszego; zabrały z sobą do wysadzenia w Tunis i Alger Afrykanow udarowanych wolnością w dzień związku (Federacyi.) Rząd nasz tymczasowy stosownie do zdanego od kommissyi woyskowey rapportu uchwalił, iż woyska liniowe w służbie rzeczypospolitey Liguryyskiey z liczby 6000 ludzi składać się będą. Obywatel Paweł Conti wysłanym został od rządu naszego do Florencyi, z żądaniem satysfakcyi dla OO Genueńskich za wyrządzenie im zniewagi przez Liworneńczykow, ktorzy nogami kokardy ich narodowe deptali; znana nam sprawiedliwość Xcia panuiącego naymnieyszey nie zostawia wątpliwości, aby nie miał naganić kroku taki go i ukarać przykładnie przewiniaiących.

Z Florencyi d. 29. Lipca.

Dowiaduiemy się że Król Jmć Neapolitański nie pierwey skłonił się do rozpuszczenia o botnikow, aż po odebraniu zapewnienia od margrabiego de Gallo, iż żadnych nieprzyiacielskich krokow obawiać się nie ma, iże kraie iego w żaden sposob zakłoconemi nie zostaną. Do Bononii nadszedł rozkaz postawienia iak nayprędzey w stanie obrony fortycy Frank, dawniey Urbino zwaney, i potrzebney do tego artyleryi oczekuią. W mieście tym szkoły gieniuszu i artylleryi rzeczypospolitey Cysalpińskiey założone będą. Wnosząc z obwieszczeń od jenerała adjutanta Guichard (maiącego zlecenie organizowania gwardyy narodowych po wszystkich miastach, gdzie się znayduie wydawanych, zdaie się że nie bardzo sprzyiaiącą sobie znayduie opinią. W odezwie w Lugo ogłoszoney żali się iż złemyślni usiłuią odwrocić mieszkańcow nie tylko od zaciągania się do gwardyi narodowey, ale nadto od sprzyiania rządowi republikanckiemu, mówiąc im że się wnet pod rząd Papieża lub Austryi nazad powrocą. Ci to, mowi, naywiększemi waszemi są nieprzyiaciołmi, gdyż nie chcą waszego dobra i brzydzą się rownością. Z resztą te odezwy są w wyrazach łagodnych i umiarkowanych.

Z Medyolanu d. 31. Lipca

Użyte od rządu Turyńskiego śrzodki zdaie się że nieprzyniosły spodziewanego skutku. Ostatnie listy z Piemontu donoszą, że insurrekcya tam zadaleko się posunęła: dnia 23 insurgenci opanowali miasto Asti; garnizon z 1500 ludzi złożony po nieiakim oporze ustąpić musiał, a gubernator hrabia de St. Rose w zdarzeniu tym życie utracił. Ledwo co obieli fortecę zaraz do innych insurgentow Piemontu następuiącą wydali odezwę: "*Z Fortecy Asti 26 lipca wolność, odwaga, rowność, rzeczpospolita lub smierć, do Braci naszych Patryotow Piemontckich imieniem wszystkich patryotow miasta Asti.* Zapał wolności u-

niosł nas do przedsięwzięcia kroku pierwszego zbliżaiącego nas do niey. W sobotę d. 23 skruszyliśmy żelazne iarzmo naszego Pana; opanowaliśmy fortecę miasta tego, zgoła Asti iest w rękach patryotow; urządziemy się iak będziemy naylepiey mogli. Przybywaycie spieszno w iak naywiększey liczbie na pomoc nam, a wgmnieniu oka Piemont będzie wolny. Podpisano Plauntino kommendant fortecy. Perrachio kommendant siły zbroyney. „ Mowią że Alba zatym także poszła przykładem, i wszystkich tam aresztowanych za opinie polityczne wypuszczono na wolność: w Fossano, Racconiggi i Saluces to samo miano zrobić. Twierdzą nawet iż Alesandrya, Voguerra duch insurrekcyyny opanował, i pobliskie tych miast wioski do nich się przyłączyły; a podług gazety Montcallier i Carignan służą za przednie straże dwom armiom insurgentckim, ktore przeciw Turynowi idą. Jeżeli te wiadomości nie są przesadzone, nie masz sposobu dla krola Sardynskiego iak wezwać pomocy Francuzow swych sprzymierzeńcow, i utrzymuią nawet że to iuż uczynił. — Buonaparte iest dotąd w Montebello, a jenerał Massena wyiechawszy w sekretnym poselstwie, dotąd ieszcze nie powrocił.

DONIESIENIA.

Z strony C. K. pełnomcney zadworney kommissyi Galicyi zachodniey.

Dla wierzycielow obywatela Neusoleyskiego Karola Antoniego Buchelta wypisany został konkurs.

Gdy stosownie do odebranego uwiadomienia przez K. Węgierską Statthalterya magistrat wolnego K. gorniczego miasta Neusol (Neosolium) zbieg wierzycielom wszystkich tamteyszego mieszczanina i kupca Karola Antoniego Buchelta, na dzień 29. teraznieyszego miesiaca Sierpnia oznaczył i postanowił; więc podaie się takowy konkurs do każdego w powszechności uwiadomienia tym końcem, ażeby się ci ktorzy iakieżkolwiek pretensye do wyżey rzeczonego Buchelta maią przynależycie do tego stosować i wczesnie kroki potrzebne uczynić mogli. w Krakowie dnia 2. Sierpnia 1797.

Jan Hrabia de Wagensperg

Z strony C. K. pełnomocney zadworney kommissyi Galicyi zachodniey.

Względem urzędow Celnych Chrząstow i przewoz Szembecki uczyniona odmiana.

Ponieważ urząd celny graniczny w Chrzonstowie z dniem 1 sierpnia r. b. w sposobie głownego Kommercyonalno-wschodowego celnego urzędu czynności swe rozpocznie; urząd zaś celny Przewoz Szembecki zwany iuż na dniu 1 lipca w sposobie głownego wschodowo-celnego urzędu do Starzowic przeniesionym został; takowa więc odmiana ninieyszym ku powszechney podaie się wiadomości. W Krakowie d. 27 lipca 1797.

Z strony C. K. pełnomocney zadworney kommissyi Galicyi zachodniey.

Przeniesienie niektorych celnych urzędow do wiadomości publiczney podaie się.

Ogłasza się ninieyszym powszechnie, iż urząd celny głowno wschodowy w *Kaligowie* do tad będący, w tey samey własności do *Kozlakow*, tudzież urząd mały celny w *Kumienczyku* w własności głownego celno-wschobowego, urzędu do *Kobyłki* przeniesione, niemniey że ku wygodzie pogranicznych mieszkańcow straznik do palletowania w Kuligowie pozostawiony iest, także iż czynności urzędowe w owych wyżey wyrażonych stacyach na dniu 28 czerwca r. b. rozpoczęte zostały.

W Krakowie dnia 8 Sierpnia 1797 roku.

Aloizy de Pflichtentreu